

Stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater och Kroatien

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker i detta betänkande regeringens förslag (prop. 2002/03:11) om godkännande av stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Kroatien, å andra sidan. Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets övervägande	7
Förteckning över behandlade förslag.....	8
Propositionen.....	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Stabiliserings- och associeringsavtalet med Kroatien

Riksdagen godkänner, med bifall till proposition 2002/03:11, stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Kroatien, å andra sidan.

Stockholm den 21 januari 2003

På utrikesutskottets vägnar

Urban Ahlin

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Urban Ahlin (s), Berndt Ekholm (s), Carina Hägg (s), Kent Härstedt (s), Göran Lindblad (m), Anders Sundström (s), Cecilia Nilsson Wigström (fp), Agne Hansson (c), Kenneth G Forslund (s), Ewa Björling (m), Veronica Palm (s), Lotta N Hedström (mp), Anita Johansson (s), Björn Hamilton (m), Birgitta Ohlsson (fp), Rosita Runegrund (kd) och Sermin Özürküt (v).

Redogörelse för ärendet

Ärendets beredning

Genom beslut av Europeiska unionens råd i november 2000 bemyndigades Europeiska gemenskapernas kommission att inleda förhandlingar med Kroatien om ett stabiliserings- och associeringsavtal mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Kroatien, å andra sidan. Förhandlingarna ledde fram till det stabiliserings- och associeringsavtal med Kroatien som undertecknades den 29 oktober 2001. Innan avtalet kan träda i kraft skall det godkännas av parterna. Kroatien godkände avtalet den 30 januari 2002.

Bakgrund

I april 1997 antog Europeiska unionens råd en regional strategi som fastslog politiska och ekonomiska villkor för utvecklandet av bilaterala relationer med Albanien, Bosnien-Hercegovina, Förbundsrepubliken Jugoslavien, Kroatien och f.d. jugoslaviska republiken Makedonien. Villkoren hade anknytning till bl.a. demokrati, rättsstatsprincipen, mänskliga rättigheter, minoriteternas rättigheter och övergången till marknadsekonomi.

I maj 1999 lade kommissionen fram ett meddelande om att förstärka EU:s regionala strategi för länderna på västra Balkan genom en stabiliserings- och associeringsprocess. Den skulle huvudsakligen bestå i att erbjuda länderna en ny typ av avtal, s.k. stabiliserings- och associeringsavtal, under förutsättning att länderna uppfyller de relevanta politiska och ekonomiska villkoren. Avtalen bygger i hög grad på Europaavtalen med kandidatländerna samt innehåller krav på länderna att utveckla regionalt samarbete med varandra. Våren 2002 inrättades ett nytt politiskt forum, Zagrebprocessen, i syfte att ytterligare stärka det regionala samarbetet.

Tidigare har ett stabiliserings- och associeringsavtal undertecknats med f.d. jugoslaviska republiken Makedonien (prop. 2001/02:156 och bet. 2001/02:14). Under 2001 inleddes också ett förberedande arbete inför de förestående förhandlingarna om ett stabiliserings- och associeringsavtal med Albanien. Samtliga länder som ingår i stabiliserings- och associeringsprocessen är potentiella kandidater för EU-medlemskap.

Utvecklingen i Kroatien

Efter kriget på Balkan under 1990-talet har omfattande politiska och ekonomiska reformer påbörjats i Kroatien. Reformerna har bl.a. lett till att Kroatien sedan författningsreformen 2001 är en parlamentarisk demokrati. Landets

regering har även utlovat förbättrat samarbete med den internationella krigsförbrytartribunalen i Haag.

Kroatien samarbetar redan nu med Nato, och landets mål är att bli fullvärdig Natomedlem. I juni 2000 blev Kroatien medlem av Världshandelsorganisationen (WTO), och landets uttalade målsättning är också att bli medlem av EU.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Kroatien, å andra sidan.

Syftet med avtalet är att, inom ramen för stabiliserings- och associeringsprocessen, bidra till stabilitet samt en positiv ekonomisk och social utveckling i länderna på västra Balkan. Avtalet innehåller bestämmelser om politisk dialog, frihandel och samarbete på en rad olika områden.

Sverige och Kroatien

Sverige upprättade diplomatiska förbindelser med Kroatien den 29 januari 1992, och de bilaterala relationerna mellan Sverige och Kroatien är goda.

EG och Kroatien

Stabiliserings- och associeringsavtalet kommer att utgöra den första mer omfattande avtalsförbindelsen mellan Europeiska gemenskaperna och Kroatien. I avvaktan på avtalets ratificering har parterna undertecknat ett interimsavtal så att handelsfrågor och handelsrelaterade frågor i stabiliserings- och associeringsavtalet kan träda i kraft tidigare.

Avtalets innehåll

Förutom bestämmelser om samarbete på en rad områden, bl.a. politik, ekonomi och handel ger avtalet en ram för ett rättsligt samarbete och identifierar den EU-rättsliga lagstiftning som Kroatien måste genomföra för att på ett effektivt sätt kunna delta i den europeiska integrationsprocessen.

Europeiska gemenskapen, Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG), Europeiska atomenergigemenskapen samt medlemsstaterna är avtalsparter å den ena sidan.¹

Avtalet omfattar 130 artiklar, 8 bilagor och 6 protokoll. Bilagorna och protokollen utgör en integrerad del av avtalet. Parterna har godkänt 10 gemen-

¹ Fördraget om kol- och stålgemenskapen löpte visserligen ut den 23 juli 2002 men enligt beslut 2002/595/EG art 1 skall även de rättigheter och skyldigheter som uppstår genom internationella avtal som slutits av EKSG tillfalla den Europeiska gemenskapen.

samma förklaringar, och en ensidig förklaring har gjorts från gemenskapen och dess medlemsstater.

Avtalet reglerar bl.a. frågor inom den gemensamma handelspolitikens område. På detta område har gemenskapen exklusiv kompetens att sluta avtal.

Godkännande av avtalet

Regeringen anför bl.a. att EU:s engagemang i länderna på västra Balkan syftar till att understödja utvecklingen mot fungerande europeiska demokratier samtidigt som verksamheten skall vara krisförebyggande. Regeringen påpekar också att stabiliserings- och associeringsavtalen bildar en grund för ländernas politiska och ekonomiska närmande till EU och andra europeiska samarbetsstrukturer.

Utskottets övervägande

Utskottet anser att det föreliggande stabiliserings- och associeringsavtalet med Kroatien skapar förutsättningar och ramar för arbetet med att åstadkomma stabilitet, fred och en positiv ekonomisk, social, kulturell och miljömässig utveckling i länderna på västra Balkan. Det är också ett viktigt led i ansträngningarna att lägga grunden för ett bredare samarbete mellan EU och länderna i regionen.

Mot bakgrund av vad som ovan anförts tillstyrker utskottet att riksdagen godkänner stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater och Kroatien.

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

I proposition 2002/03:11 föreslår regeringen att riksdagen godkänner stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Kroatien, å andra sidan.